

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทพนักงานส่วนตำบลกับพัฒนาการทางการเมืองท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในรูปแบบการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เนื้อหาสาระของบทนี้ จึงเป็นผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม นอกจากนี้ส่วนหนึ่งมาจากการค้นคว้าทางเอกสาร เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีข้อมูลที่เที่ยงตรงเชื่อถือได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method) ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถามมาตรวจสอบ วิเคราะห์และเรียบเรียงตามวิธีการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างปลายเปิด โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 8 กลุ่ม รวม 23 ราย คือ

1. ข้าราชการระดับอำเภอ จำนวน 3 ราย
2. ผู้บริหารระดับตำบล จำนวน 5 ราย
3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 ราย
4. พนักงานส่วนตำบล จำนวน 5 ราย
5. กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) จำนวน 2 ราย
6. กลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่น จำนวน 2 ราย
7. กลุ่มบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2 ราย
8. ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 2 ราย

2) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม(Questionnaires) สอบถามประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสระแก้ว โดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 399 คน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การแบ่งกลุ่มเพศของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	223	55.9
2. หญิง	176	44.1
รวม	399	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดสระแก้ว เมื่อจำแนกเพศแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 และเป็นเพศหญิง จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1

ตารางที่ 4.2 การแบ่งกลุ่มอายุของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. 18 – 20 ปี	6	1.5
2. 20 – 25 ปี	36	9.0
3. 26 – 30 ปี	40	10.0
4. 31 – 35 ปี	139	34.8
5. 36 – 40 ปี	102	25.6
6. มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	76	19.1
รวม	399	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดสระแก้ว เมื่อจำแนกอายุแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมาคือกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6

ตารางที่ 4.3 การแบ่งกลุ่มสถานภาพของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. โสด	120	30.0
2. สมรส	274	68.7
3. หม้าย/หย่า/แยก	5	1.3
รวม	399	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดสระแก้ว เมื่อจำแนกสถานภาพแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.7 รองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สถานภาพหม้าย/หย่า/แยก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 4.4 การแบ่งกลุ่มการศึกษาของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	62	15.5
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	28	7.0
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	51	12.8
4. อนุปริญญา/เทียบเท่า	37	9.3
5. ปริญญาตรี	140	35.1
6. ปริญญาโท	81	20.3
7. ปริญญาเอก	0	0
รวม	399	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดสระแก้ว เมื่อจำแนกการสำเร็จการศึกษาแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมาคือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 ในกรณีนี้ไม่มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกร่วมตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.5 การแบ่งกลุ่มอาชีพของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน/นักศึกษา	7	1.7
2. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	85	21.3
3. พนักงานบริษัท	45	11.3
4. ประกอบธุรกิจส่วนตัว	34	8.5
5. ค้าขาย	93	23.3
6. พ่อบ้าน แม่บ้าน	21	5.3
7. เกษตรกร	114	28.6
รวม	399	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดสระแก้ว เมื่อจำแนกอาชีพแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตารางที่ 4.6 การแบ่งกลุ่มรายได้ของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. 5,000 – 10,000 บาท	159	39.8
2. 10,001 - 15,000 บาท	93	23.3
3. 15,001 – 20,000 บาท	143	35.8
4. 20,001 – 25,000 บาท	2	0.5
5. 25,001 – 30,000 บาท	1	0.3
6. 30,000 บาทขึ้นไป	1	0.3
รวม	399	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดสระแก้ว เมื่อจำแนกรายได้แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท จำนวน 159 คน

คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 กลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือมีรายได้ต่อเดือน 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และมีรายได้ต่อเดือน 30,000 บาท ขึ้นไปจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 กลุ่ม รวม 23 ราย ประกอบด้วย ข้าราชการระดับอำเภอ ผู้บริหารระดับตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) กลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และกลุ่มบุคลากรทางการศึกษา

ผู้ศึกษาพบผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. บทบาทพนักงานส่วนตำบลในด้านการสร้างความเสมอภาคและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยแก่ประชาชน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่า พนักงานส่วนตำบลสามารถจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยได้ดี โดยประยุกต์ความแตกต่างของลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ ทำให้กิจกรรมน่าสนใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะพนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่กระจายทั่วตำบล ทำให้รู้สภาพพื้นที่และเข้าใจทัศนคติของประชาชนได้ดี แต่การจัดกิจกรรมดังกล่าวไม่มีความต่อเนื่องเป็นเพียงการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล เมื่อคราวมีการเลือกตั้งต่างๆ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น แต่มีบางคนให้ความคิดเห็นว่า พนักงานส่วนตำบลมักไม่มีบทบาทในการส่งเสริมความรู้ด้านประชาธิปไตย ปรากฏคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

นายเพียร เหมภิมล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาานอกระบบของรัฐประเศได้กล่าวถึงลักษณะการจัดกิจกรรมของพนักงานส่วนตำบลว่า “...มีความยืดหยุ่น พนักงานส่วนตำบลเหมือนคนในบ้าน ทำให้รู้สภาพพื้นที่และทัศนคติของประชาชนได้ดี สามารถสอดแทรกความรู้ได้เข้าถึงชาวบ้านอย่างไม่น่าเชื่อ แต่ส่วนใหญ่จะกระทำไม่ต่อเนื่องทำตามคำสั่งเฉพาะตอนเลือกตั้ง...” (เพียร เหมภิมล สัมภาษณ์: 27 เมษายน 2554)

นายสมบัติ ภูสง่า ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ในส่วนของการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยว่า “...เป็นหน้าที่ตาม

กฎหมาย ซึ่งกำหนดให้พนักงานส่วนตำบลต้องดำเนินการให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตยกับประชาชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการเลือกตั้ง นอกจากนี้ก็ยังสอดแทรกให้ระหว่างดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน...” (สมบัติ ภูสง่า สัมภาษณ์ : 5 เมษายน 2554)

นางสาวขวัญฤทัย เชื้อนจันทิก ตำแหน่งบุคลากร ให้ความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า “...พนักงานส่วนตำบลมีส่วนสำคัญในการให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่ประชาชนในพื้นที่ และยังจัดหาวิทยากรที่มีความชำนาญการ มีความรู้โดยตรงมาให้ความรู้แก่ประชาชน...” (ขวัญฤทัย เชื้อนจันทิก สัมภาษณ์: 29 เมษายน 2554)

นายกิตติ ปีกครีก ตำแหน่ง นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลพระเพลิง ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของพนักงานส่วนตำบลว่า “...มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะการให้ความร่วมมือและการเป็นแบบอย่างที่ดี ถ้าพนักงานส่วนตำบลไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมก็ยากที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ หรือถ้าพนักงานส่วนตำบลไม่ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี หรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย ก็ยากที่จะชักนำหรือจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ...” (กิตติ ปีกครีก สัมภาษณ์: 9 พฤษภาคม 2554)

นายพิษณุวัตร วรรณชนะกุล ตำแหน่ง นายอำเภอวังน้ำเย็น ได้ให้ความคิดเห็นด้านการปฏิบัติงานท้องถิ่นว่า “...พนักงานส่วนตำบลเป็นคนในพื้นที่ จะรู้จักอ่อนจุดแข็งของการปฏิบัติงาน แต่พนักงานส่วนตำบลต้องทำงานที่หลากหลายทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมด้านประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งยังมีปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากร...” (พิษณุวัตร วรรณชนะกุล สัมภาษณ์: 11 พฤษภาคม 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว ได้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างโดยกล่าวว่า “...ในส่วน of พนักงานส่วนตำบล ผมคิดว่าไม่ค่อยมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย คือ ยังต้องทำตามคำสั่งของผู้บริหารท้องถิ่นที่ไม่ค่อยมีความรู้และไม่ให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

1.2 การส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดี ให้ความสำคัญและไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่า ในทางปฏิบัติพนักงานส่วนตำบล ยังไม่ค่อยมีความจริงจังกับการสร้างจิตสำนึกพลเมืองให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ปฏิบัติกันก็เพียงผิวเผินและฉาบฉวย มีการส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยควบคู่กับการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ ในการเลือกตั้งเท่านั้น ปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสร้างพลเมืองว่า “...คงจะมีส่วนส่งเสริมบ้าง แต่กิจกรรมส่วนใหญ่ไม่ใช่การปลูกจิตสำนึก เป็นเพียงการณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่า อาจจะมีประชาสัมพันธ์ทางเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน แต่ไม่ค่อยได้ผลหรอก บางบ้านก็ได้ยินไม่ชัด คนประชาสัมพันธ์บางทีก็อ่านผิด ทำให้สาระเปลี่ยนไป...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

นายสมิธ เย็นสบาย ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดสระแก้ว ได้แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลในด้านการปลูกจิตสำนึกพลเมืองว่า “...ส่วนใหญ่พนักงานส่วนตำบลจะเน้นการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเลือกตั้งเมื่อคราวมีการเลือกตั้งเท่านั้น ส่วนการปลูกจิตสำนึกจะทำควบคู่กับการณรงค์และประชาสัมพันธ์ ช่วงที่มีการเลือกตั้ง ไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการปลูกฝังความเป็นพลเมืองในด้านที่หลากหลาย...” (สมิธ เย็นสบาย สัมภาษณ์: 21 เมษายน 2554)

นายสมบัติ ภูสง่า ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในการปลูกจิตสำนึกพลเมืองว่า “...พนักงานส่วนตำบลกระตุ้นให้ประชาชนเป็นพลเมืองดีได้ในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เนื่องจากพนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่การพบปะกันตามสถานที่ต่างๆ ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นการส่งเสริมที่ดีทางหนึ่ง...” (สมบัติ ภูสง่า สัมภาษณ์: 5 เมษายน 2554)

นางสาวขวัญฤทัย เขื่อนจันทิก ตำแหน่งบุคลากร ได้กล่าวถึงการชี้แจงขั้นตอนการเลือกตั้งและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของการเลือกตั้งว่า “...ก่อนจัดการเลือกตั้ง พนักงานส่วนตำบลจะประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ประชาชนทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการลงคะแนน การแจ้งเหตุกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเชิญวิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มาบรรยายให้ความรู้...” (ขวัญฤทัย เขื่อนจันทิก สัมภาษณ์: 29 เมษายน 2554)

1.3 การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น ติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ทางการเมืองตลอดจนให้ความรู้ในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ รวมถึงการแสดงออกทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่า พนักงานส่วนตำบลไม่ได้ดำเนินงานด้านการให้ความรู้ในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ รวมถึงการแสดงออกทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ แม้แต่ในช่วงที่มีการชุมนุมทางการเมือง พนักงานส่วนตำบลไม่ได้ดำเนินการใด ๆ ปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

นายสมิธ เย็นสบาย ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดสระแก้ว กล่าวถึงการเพิกเฉยของเจ้าหน้าที่รัฐต่อเหตุการณ์ทางการเมืองว่า “...ขนาดมีการระดมคนในชุมชนของตนพวกเจ้าหน้าที่ยังเพิกเฉย ไม่เคยดำเนินการชี้แจงความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ มีหน้าซ้ำผู้นำชุมชนก็เป็นไปกับ

เขาด้วย ไม่มีใครยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เลย...” (สมิธ เย็นสบาย สัมภาษณ์: 21 เมษายน 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น สอดคล้องกันว่า “...รู้สึกทางด้านนี้ไม่ได้ทำกัน ไม่เคยให้ความรู้ เรื่องสิทธิ เสรีภาพ รวมถึงวิธีการแสดงออกทางการเมือง เมื่อครั้งที่มีการชุมนุมเสื้อเหลืองเสื้อแดง มีการชักชวนและแจกเงินแจกทองกัน ใครๆ ก็รู้ พนักงานส่วนตำบลก็น่าจะรู้แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ เาหาไปนาเอาตาไปไร่ ไม่มีใครกล้ายุ่ง พวกผู้มีอิทธิพลมันหนุนหลังอยู่...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

นางนิออน วัฒนากลาง ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนการคลัง ได้กล่าวถึงระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ไม่ตรงกันในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารว่า “...มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร บ้านเมืองที่เกิดขึ้นโดยตลอด แต่บางครั้งเงื่อนไขของเวลาในการทำงาน ช่วงเวลาราชการที่พนักงานส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ก็เป็นช่วงเวลาทำมาหากินของประชาชนในพื้นที่ ถือเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการปฏิบัติงาน...” (นิออน วัฒนากลาง สัมภาษณ์: 27 เมษายน 2554)

นางสาวขวัญฤทัย เชื้อนจันทิก ตำแหน่งบุคลากร ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารทางราชการว่า “...พนักงานส่วนตำบลได้จัดให้มีห้องข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบและติดตามข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง โดยพนักงานส่วนตำบลจะเป็นผู้แนะนำ และประสานงาน...” (ขวัญฤทัย เชื้อนจันทิก สัมภาษณ์: 29 เมษายน 2554)

นายสมบัติ ภูสง่า ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ได้กล่าวเพิ่มเติมสำหรับช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารว่า “...มีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารไปที่หอกระจายข่าวของแต่ละหมู่บ้าน มีการส่งเรื่องต่างๆ ให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์...” (สมบัติ ภูสง่า สัมภาษณ์: 5 เมษายน 2554)

2. บทบาทพนักงานส่วนตำบลในด้านการสร้างความเท่าเทียมภายใต้ระเบียบ กฎหมาย

2.1 พนักงานส่วนตำบลบางส่วนตอบว่า มีการให้บริการอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ แต่ตัวอย่างบางคนแสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่า การปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลยังมีระบบอุปถัมภ์แอบแฝงอยู่ในแต่ละขั้นตอน มีการให้โอกาสแก่กลุ่มพรรคพวกจากความสัมพันธ์แบบเครือญาติในชุมชน การอำนวยความสะดวกหรือบริการพิเศษให้กับกลุ่มผู้นำชุมชนรวมถึงผู้มีอิทธิพลในพื้นที่หรืออาจหมายถึงการไม่ส่งเสริมความเท่าเทียมกันของบุคคล ปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

นางสาวขวัญฤทัย เชื้ออนจันทิก ตำแหน่งบุคลากร ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการประชาชนว่า “...ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการประชาชน คือคำขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลที่ต้องยึดมั่นและให้ความสำคัญ ประชาชนทุกคนจะได้รับบริการที่เท่าเทียม และไม่มีทางเลือกปฏิบัติ...” (ขวัญฤทัย เชื้ออนจันทิก สัมภาษณ์: 29 เมษายน 2554)

นายสัมพันธ์ พรหมทิ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานพัสดุ กล่าวเสริมงานบริการประชาชนว่า “...จะมีมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมที่พนักงานต้องถือปฏิบัติในการให้บริการประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยดี ไม่เลือกปฏิบัติ...” (สัมพันธ์ พรหมทิ สัมภาษณ์: 9 พฤษภาคม 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว ได้แสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับพนักงานส่วนตำบล โดยมองงานจัดสวัสดิการสังคมว่า “...การบริการยังไม่เท่าเทียม มีระบบอุปถัมภ์แอบแฝงอยู่ เห็นชัด ๆ กรณีการแจกของชำร่วยแก่ผู้ด้อยโอกาสช่วงเทศกาล บ้านไหนลูกหลานเป็นหัวคะแนนก็จะมีการจัดให้ แต่ถ้าเป็นตาดีตาสาขายากจน ตัวคนเดียวจะขาดการดูแล ไม่มีใครมาสนใจ...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

นายสมิธ เย็นสบาย ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดสระแก้ว กล่าวถึงการให้ความสำคัญในการบริการประชาชนที่แตกต่างกันว่า “...ไม่มีใครกล้าบอกให้พวกผู้มีอิทธิพลไปนั่งรอตามคิว ถึงแม้จะมีคนรอก่อนมากมาย พวกนี้ส่วนใหญ่จะเข้าทางนายก อบต. แล้วส่งผ่านมาให้พนักงานส่วนตำบลดูแลเป็นพิเศษ...” (สมิธ เย็นสบาย สัมภาษณ์: 21 เมษายน 2554)

นายอนุศิษฏ์ ชำรงรัตนศิลป์ ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดสระแก้ว ได้กล่าวดำนิการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลว่า “...พวกใคร พวกมัน ญาติใครญาติมัน ไม่ได้เรื่องเลย สำหรับงานบริการของพนักงานส่วนตำบล ถ้าเป็นพวกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พวกที่มีอิทธิพลก็จะสะดวก รวดเร็ว...” (อนุศิษฏ์ ชำรงรัตนศิลป์ สัมภาษณ์: 2 เมษายน 2554)

นายประสิทธิ์ แสงรุ่งเรือง ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ชายแดน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการของภาครัฐในภาพรวมว่า “...ระบบอุปถัมภ์ยังมีอยู่ในสังคมไทย โดยเฉพาะแถบชนบท ยังมีความแตกต่างระหว่างคนจนกับคนรวย ชาวบ้านเข้าไม่ถึงบริการของภาครัฐหรอก มันแตกต่างกันในทุกๆ เรื่องไม่ใช่เพียงแต่การบริการ...” (ประสิทธิ์ แสงรุ่งเรือง สัมภาษณ์: 27 เมษายน 2554)

2.2 การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ในการจัดบริการสาธารณะ มุ่งกระจายผลประโยชน์ให้ประชาชนทุกคน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่า พนักงานส่วนตำบลคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม แต่ต้องอยู่ภายใต้การบริหารของนักรการเมืองท้องถิ่น ในการจัดบริการสาธารณะจะมีขั้นตอนที่ชัดเจนด้วยการจัดทำประชาคมความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน นั้นย่อมหมาหมายถึง การกระจายผลประโยชน์ให้ประชาชนทุกคนอย่างทั่วถึง แต่หากกรณีมีงบประมาณจำกัด ก็เป็นอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องใช้ดุลพินิจ

ซึ่งหากมีผู้ภาวะผู้นำน้อย ก็อาจจะเอื้อประโยชน์ให้กับคนบางกลุ่ม โดยใช้ความจำเป็นเร่งด่วนมาเป็นเหตุผล ปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

นายสมบัติ ภูสง่า ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดบริการสาธารณะว่า “...ในส่วนของพนักงานส่วนตำบล จะมีบทบาทเพียงแต่นำเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์โดยรวมอยู่แล้ว แต่ในขั้นตอนการอนุมัติเป็นอำนาจผู้บริหารท้องถิ่น...” (สมบัติ ภูสง่า สัมภาษณ์: 5 เมษายน 2554)

นางสาวขวัญฤทัย เชื้ออนจันทิก ตำแหน่งบุคลากร แสดงความคิดเห็นถึงจุดมุ่งหมายในการทำงานของพนักงานส่วนตำบลว่า “...ผู้บริหารอาจมีเงื่อนไขบางประการในด้านการบริหารงาน แต่สำหรับพนักงานส่วนตำบลแล้ว คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้งมุ่งกระจายผลประโยชน์ให้ประชาชนทุกคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานส่วนตำบลปฏิบัติงานตามหน้าที่ ไม่ได้แอบแฝงด้วยการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง...” (ขวัญฤทัย เชื้ออนจันทิก สัมภาษณ์: 29 เมษายน 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว กล่าวเพิ่มเติมถึงการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่ว่า “...ผู้นำท้องถิ่นจะมีอำนาจตัดสินใจ ไม่ได้คำนึงถึงอะไรหรอก นั่นก็หมายถึง พนักงานส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติก็ทำตามนั้น หมู่บ้านใดเป็นฐานเสียงของตนก็จะได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นกรณีพิเศษซ้ำแล้วซ้ำอีก หากเป็นกิจการที่เป็นส่วนรวมจริงๆ ก็ทำแบบเสียไม่ได้ ผักชีโรยหน้ากันไป ...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

3. บทบาทพนักงานส่วนตำบลกับปทัสสถานที่มีผลกระทบต่ออยู่บนความสัมพันธ์และเงื่อนไขความสามารถของบุคคล

3.1 การวางตัวเป็นกลางทางการเมือง ในกระบวนการเลือกตั้งของท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่า พนักงานส่วนตำบลวางตัวเป็นกลางในกระบวนการเลือกตั้งของท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนักการเมืองท้องถิ่น หากเอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง การปฏิบัติหน้าที่หลังการเลือกตั้งอาจเป็นไปได้ลำบาก ปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

นางสาวขวัญฤทัย เชื้ออนจันทิก ตำแหน่งบุคลากร กล่าวถึงการปฏิบัติงานเลือกตั้งท้องถิ่นว่า “...การปฏิบัติงานเลือกตั้งแต่ละครั้งจะมีคนคอยสอดส่อง และตรวจสอบในทุกขั้นตอนในส่วน of พนักงานส่วนตำบลก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ไม่เอนเอียงไปฝ่ายหนึ่ง

ฝ่ายใด เพราะมันจะมีผลกระทบคราวที่ผลเลือกตั้งปรากฏ...” (ขวัญฤทัย เชื้อนันทิก สัมภาษณ์: 29 เมษายน 2554)

นายพงษ์บุญ อยู่ถ่มสังข์ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา ได้กล่าวเสริมประเด็นการเลือกตั้งว่า “...บางครั้งการทำงานใกล้ชิดกับประชาชน อาจถูกมองว่าเข้าข้างผู้สมัครบางราย หรือเข้าข้างผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ทำให้พนักงานส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยากลำบาก แต่ก็จะมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับ กำหนดให้พนักงานส่วนตำบลต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง...” (พงษ์บุญ อยู่ถ่มสังข์ สัมภาษณ์: 9 พฤษภาคม 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเลือกตั้งที่แตกต่างออกไป โดยกล่าวว่า “...วางตัวเป็นกลางไม่ได้หรอก เอาหูไปนาเอาตาไปไร่มากกว่า เคยมีการเก็บบัตรประจำตัวประชาชนไปเพื่อใช้ในการลงคะแนนเสียง พนักงานส่วนตำบลก็เป็นกรรมการในนั้น ถ้าไม่ร่วมด้วย คงเป็นไปไม่ได้...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

3.2 การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบลในส่วนที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่า การตรวจสอบการทำงานจะอยู่ในรูปของคณะกรรมการร่วม โดยคัดเลือกจากคณะกรรมการชุมชนเข้าร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังมีการจัดเวทีประชาคมสัญจรตามหมู่บ้านต่าง ๆ ร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลอีกทางหนึ่ง และยังมีตรวจสอบจากหลายหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานจากภาครัฐ หรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังต่อไปนี้

นายสัมพันธ์ พรหมที ตำแหน่ง เจ้าพนักงานพัสดุ ได้แสดงความคิดเห็นว่า “...การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบล ในส่วนที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองท้องถิ่นมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ในแต่ละขั้นตอนก็จะมีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานจากภาครัฐและองค์กรอิสระคอยตรวจสอบ...” (สัมพันธ์ พรหมที สัมภาษณ์: 9 พฤษภาคม 2554)

นายจรัญ ขำสุขเลิศ ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบว่า “...ปัจจุบันมีกฎหมายที่ให้อำนาจแก่ประชาชน สามารถตรวจสอบการทำงานของข้าราชการทุกหน่วยงานอยู่แล้ว ในองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งจะมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารไว้บริการ หากมีข้อสงสัยก็สามารถตรวจสอบได้...” (จรัญ ขำสุขเลิศ สัมภาษณ์: 9 พฤษภาคม 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว มีความเห็นที่แตกต่างออกไป ในส่วนของการตรวจสอบ โดยมองว่า “...ไม่สามารถตรวจสอบได้ ความโปร่งใสมันเป็นแค่ หลักการ เขาใช้ช่องโหว่ทางกฎหมายช่วยเหลือนั่น ถ้าคุณสนองนโยบายเขาเคลียร์ได้...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

4. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของพนักงาน ส่วนตำบลในด้านพัฒนาการทางการเมืองท้องถิ่น

4.1 ปัญหาอุปสรรคจากตัวพนักงานส่วนตำบล ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดง ความคิดเห็นประมวลได้ว่า ปัจจุบันจำนวนพนักงานส่วนตำบลในแต่ละแห่งมีจำนวนน้อยและยัง ไม่มีพนักงานส่วนตำบลผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตยหรือการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่นโดยตรง ส่วนใหญ่เป็นการมอบหมายให้ไปช่วยปฏิบัติเป็นครั้งคราว พนักงานส่วนตำบล จึงกระทำได้เพียงเป็นตัวอย่างที่ดี และสอดแทรกความรู้ความเข้าใจในหลักการของระบอบ ประชาธิปไตยระหว่างการทำงานเท่านั้น ปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

นายพงษ์บุญ อยู่ถ่มสังข์ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สาเหตุที่เป็นปัญหาในส่วนของพนักงานส่วนตำบลว่า “...พนักงานส่วนตำบลในแต่ละแห่งมี จำนวนน้อย เมื่อเทียบกับงานที่ต้องปฏิบัติ และยังไม่มีการพัฒนาเมืองท้องถิ่นโดยตรง...” (พงษ์บุญ อยู่ถ่มสังข์ สัมภาษณ์: 9 พฤษภาคม 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว แสดงความคิดเห็นในส่วน ของปัญหาด้านการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นว่า “...ผู้นำท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญ และพนักงานส่วน ตำบลส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย บางทีไปดูกฎหมายตัวที่ยกเลิกไปแล้ว หรือ แก้ไขเพิ่มเติมก็ไม่ศึกษา เมื่อมีคำสั่งให้ปฏิบัติงาน ทำให้ความเข้าใจคลาดเคลื่อนไป ไม่สามารถ ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลได้...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

4.2 ปัญหาอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างการปกครอง สภาพสังคม วัฒนธรรมและการเมืองในท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่าสาเหตุสำคัญ คือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจมาก เกินไป หลายแห่งผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีวิสัยทัศน์ และไม่ให้ความสำคัญการส่งเสริมประชาธิปไตย ในท้องถิ่น แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบล เพื่อผลประโยชน์ของตนและพวก พ้อง ทำให้พนักงานส่วนตำบลไม่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

นายเพียร เหมภิมล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอนุรักษนอบรรณประเทศได้กล่าวถึงปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบลว่า “...นายกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่ประชาชน และก็ไม่ส่งเสริมให้พนักงานส่วนตำบลกระทำในเรื่องดังกล่าว บริหารงานโดยไม่ยึดระเบียบ และไม่มีเหตุผล ชี้แต่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง...” (เพียร เหมภิมล สัมภาษณ์: 27 เมษายน 2554)

นายสายชล โภธิโต เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของท้องถิ่นว่า “...หลักๆ น่าจะอยู่ที่ตัวผู้บริหารท้องถิ่น ถ้าเห็นความสำคัญและสนใจส่งเสริมประชาธิปไตยพนักงานส่วนตำบลก็สามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี...” (สายชล โภธิโต สัมภาษณ์: 29 เมษายน 2554)

นายสมบัติ ภูสง่า ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานที่ไม่คล่องตัวว่า “...ไม่มีความชัดเจนในการแบ่งแยกอำนาจทางการบริหารงานบุคคล อะไรเป็นงานของฝ่ายประจำ อะไรเป็นอำนาจของนักการเมือง ให้มีการคานอำนาจกัน จะได้ไม่มีการแทรกแซงการปฏิบัติงาน...” (สมบัติ ภูสง่า สัมภาษณ์ : 5 เมษายน 2554)

4.3 แนวทางแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของพนักงานส่วนตำบลในการพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมประชาธิปไตย และสร้างขวัญกำลังใจให้พนักงานส่วนตำบลปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ควรมีการปรับโครงสร้างการบริหารแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ของฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำให้ชัดเจน โดยให้อำนาจการบริหารงานบุคคลเป็นอำนาจของหัวหน้าข้าราชการฝ่ายประจำมิใช่เป็นอำนาจของข้าราชการฝ่ายการเมืองเช่นปัจจุบันปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

นายสมบัติ ภูสง่า ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของท้องถิ่นว่า “...ในองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นส่วนราชการที่ฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำอยู่รวมกัน จึงมีสภาพทางการบริหารและสภาพทางการเมืองผสมกันอยู่ อำนาจและระเบียบต่าง ๆ ผูกไว้ที่ผู้บริหารหากหน่วยกำกับดูแลไม่มีกฎหมายแบ่งแยกในเรื่องการบริหารงานการพัฒนาการเมืองจะไม่มีประสิทธิภาพและปัญหาอุปสรรคก็จะมากขึ้น...” (สมบัติ ภูสง่า สัมภาษณ์: 5 เมษายน 2554)

นายสมบัติ เสวบุตร ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวังหลังวิทยาคม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจของผู้บริหารที่มีมากเกินไปว่า “... ประเด็นสำคัญคือต้องปรับปรุงการมอบอำนาจให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากกาเลือกตั้ง ควรที่จะให้อำนาจเฉพาะการกำหนดนโยบาย ด้าน

การพัฒนางานในรอบ 4 ปี แต่ละปีจะพัฒนาไปในทิศทางใด ไม่ควรให้ไปมีอำนาจในการบริหารงานบุคคลเพราะจะทำให้มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง...” (สมบัติ เสวบุตร สัมภาษณ์: 21 พฤษภาคม 2554)

นายสายชล โภธิโต เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว ได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกัน และเพิ่มเติมในส่วนของผู้นำท้องถิ่นว่า “... ปัจจุบัน อำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่อนข้างมาก หากไม่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารหรือขาดภาวะผู้นำ พนักงานส่วนตำบลก็ไม่สามารถสร้างสรรค์การพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ ต้องคอยระวังตัวไม่ให้ถูกผู้บังคับบัญชาถล่มถ้าง...” (สายชล โภธิโต สัมภาษณ์: 29 เมษายน 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นว่า “...ต้องมีการจัดอบรม เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานส่วนตำบล เพื่อปลูกจิตสำนึกรักประชาชนไปโดยให้เรียนรู้ถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทุกครั้งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมาย ต้องจัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจ...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

นายสมิธ เย็นสบาย ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดสระแก้ว ได้กล่าวถึงภาพรวมของการปฏิบัติงานท้องถิ่นว่า “...พนักงานส่วนตำบล ต้องปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างจริงจัง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เกิดขึ้น เมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจหลักการของการเมืองการปกครอง ชุมชนก็จะเข้มแข็ง ไม่ถูกใครชักจูงได้อีก...” (สมิธ เย็นสบาย สัมภาษณ์: 21 เมษายน 2554)

นายเพียร เหมภิมล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบอรัญประเทศได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นว่า “...จากสภาพปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับพื้นฐาน ยังมองว่า การทำมาหากินเป็นสิ่งสำคัญ ปากท้องยังต้องการอาหาร การแจกข้าวของเงินทองเป็นสิ่งที่ต้องการ ดังนั้นพนักงานส่วนตำบลต้องทำความเข้าใจกับประชาชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ...” (เพียร เหมภิมล สัมภาษณ์: 27 เมษายน 2554)

4.4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับบทบาทพนักงานส่วนตำบลในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นประมวลได้ว่าระบบการเมืองการปกครองปัจจุบัน เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง ทั้งการเมืองในระดับชาติ และการเมืองระดับท้องถิ่น ทุกภาคส่วนควรช่วยกันยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยสร้างแนวคิดในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในหลายลักษณะ ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา รวมถึงร่วมกำหนดทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน พนักงานส่วนตำบลซึ่งปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนควรมี

ความจริงใจและปฏิบัติอย่างจริงจังในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ท้องถิ่นเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศอย่างแท้จริง ปรากฏดังคำสัมภาษณ์สรุปได้ดังต่อไปนี้

นายพิษณุวัตร วรรณชนะกุล ตำแหน่ง นายอำเภอวังน้ำเย็น ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “...ส่วนกลางต้องดำเนินการในเรื่องการกำหนดนโยบายส่งเสริมประชาธิปไตย ต้องพัฒนาขีดความสามารถองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับภารกิจด้านนี้ พนักงานส่วนตำบลต้องเร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเปลี่ยนสถานะประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ดี เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองมากขึ้น อย่าให้เขาต้องตกเป็นเครื่องมือของใคร...” (พิษณุวัตร วรรณชนะกุล สัมภาษณ์: 11 พฤษภาคม 2554)

นายเพชร เหมภิมล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบอรัญประเทศได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันในการพัฒนาท้องถิ่นโดยกล่าวว่า “...องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานของภาครัฐที่เล็กและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด หากว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของงานท้องถิ่นก็ไม่เจริญก้าวหน้า ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นไม่ว่าด้านใดๆ ผู้นำท้องถิ่นต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติและประชาชน...” (เพชร เหมภิมล สัมภาษณ์: 27 เมษายน 2554)

พ.ท.สมชาย มิ่งมีสุข เครือข่าย NGOs จังหวัดสระแก้ว ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ว่า “...การอบรมควรเน้นถึงความรู้ที่ได้รับ ไม่ใช่จัดอบรมเพื่อพบปะสังสรรค์ คงไม่ต้องแสวงหาโรงแรมห้าดาวที่พร้อมสรรพด้วยแหล่งท่องเที่ยว มันสิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุเมื่อเปรียบเทียบกับความรู้ที่ได้รับ...” (สมชาย มิ่งมีสุข, พ.ท. สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2554)

ในส่วน of ข้อมูลจากการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสอบถามประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดสระแก้ว จำนวน 399 ราย โดยอธิบายค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) ตามลักษณะของคำถามที่แบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.	00 - 1.75	หมายถึง ไม่เคย

ผู้ศึกษาพบผลวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 4.7 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทของพนักงานส่วนตำบลในการบริการประชาชน

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการบริการประชาชน	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
1. พนักงานส่วนตำบลให้บริการแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ	น้อยที่สุด	31	7.8		
	น้อย	174	43.6		
	ปานกลาง	58	14.5		
	มาก	74	18.5		
	มากที่สุด	62	15.5		
รวม		399	100	2.90	1.244
2. พนักงานส่วนตำบลได้จัดให้มีช่องทางพิเศษเพื่อบริการแก่ผู้ด้อยโอกาส	น้อยที่สุด	74	18.5		
	น้อย	156	39.1		
	ปานกลาง	101	25.3		
	มาก	52	13.0		
	มากที่สุด	16	4.0		
รวม		399	100	2.45	1.059
3. หากเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือรู้จักพนักงานส่วนตำบลจะได้รับการบริการอย่างรวดเร็ว	น้อยที่สุด	69	17.3		
	น้อย	82	20.6		
	ปานกลาง	133	33.3		
	มาก	60	15.0		
	มากที่สุด	55	13.8		
รวม		399	100	2.87	1.260

จากตารางที่ 4.7 สามารถวิเคราะห์ระดับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลในการให้บริการแก่ประชาชน ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วน
ตำบลในการให้บริการแก่ประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.74 และเมื่อแยกพิจารณา
เป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลให้บริการแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียม
กันโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.90 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า หากเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือรู้จักพนักงานส่วนตำบลจะ
ได้รับการบริการอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.87 (อยู่ในระดับปาน
กลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลได้จัดให้มีช่องทางพิเศษเพื่อบริการแก่
ผู้ด้อยโอกาส มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.45 (อยู่ในระดับน้อย)

ตารางที่ 4.8 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทของพนักงานส่วนตำบล
กับการบริการประชาชนในการจัดบริการสาธารณะ

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับ						
การบริการประชาชน	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.	
ในการจัดบริการสาธารณะ						
4. พนักงานส่วนตำบลสนับสนุนให้	น้อยที่สุด	26	6.5			
ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด	น้อย	125	31.3			
นโยบายสาธารณะและทิศทางการ	ปานกลาง	124	31.1			
พัฒนาของท้องถิ่น	มาก	78	19.5			
	มากที่สุด	46	11.5			
	รวม	399	100	3.02	0.955	
5. พนักงานส่วนตำบลส่งเสริมให้	น้อยที่สุด	0	0			
ประชาชนร่วมเสนอปัญหาของ	น้อย	189	47.4			
ท้องถิ่น พร้อมเสนอแนวทางแก้ไข	ปานกลาง	69	17.3			
	มาก	103	25.8			
	มากที่สุด	38	9.5			
	รวม	399	100	2.81	0.994	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับ					
การบริการประชาชน	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
ในการจัดบริการสาธารณะ					
6. พนักงานส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น	น้อยที่สุด	10	2.5		
	น้อย	119	29.8		
	ปานกลาง	150	37.6		
	มาก	92	23.1		
	มากที่สุด	28	7.0		
รวม		399	100	3.48	0.958

จากตารางที่ 4.8 สามารถวิเคราะห์ระดับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลในการบริการประชาชนในการจัดบริการสาธารณะ ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 3.10 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.48 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะและทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.02 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนร่วมเสนอปัญหาของท้องถิ่น พร้อมเสนอแนวทางแก้ไข มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.81 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.9 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการสร้างพลเมือง

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับ การสร้างพลเมือง	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
7. พนักงานส่วนตำบลส่งเสริมให้ ประชาชนเข้าใจและเคารพในกฎเกณฑ์ การอยู่ร่วมกัน	น้อยที่สุด	16	4.0		
	น้อย	170	42.6		
	ปานกลาง	109	27.3		
	มาก	81	20.3		
	มากที่สุด	23	5.8		
รวม		399	100	3.10	0.981
8. พนักงานส่วนตำบลให้ความรู้ในการ ใช้หลักการถือเสียงข้างมากเพื่อลงมติ ในประเด็นปัญหาอย่างสันติวิธี	น้อยที่สุด	0	0		
	น้อย	79	19.8		
	ปานกลาง	105	26.3		
	มาก	161	40.4		
	มากที่สุด	54	13.5		
รวม		399	100	2.67	0.941
9. พนักงานส่วนตำบลจัดกิจกรรม เสริมสร้างความสามัคคีภายในชุมชน อย่างต่อเนื่อง	น้อยที่สุด	4	1.0		
	น้อย	128	32.1		
	ปานกลาง	123	30.8		
	มาก	111	27.8		
	มากที่สุด	33	8.3		
รวม		399	100	3.05	1.021

จากตารางที่ 4.9 สามารถวิเคราะห์ระดับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการสร้างพลเมืองตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการสร้างพลเมืองอยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.94 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ

สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจและเคารพในกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.10 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคีภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.05 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลให้ความรู้ในการใช้หลักการถือเสียงข้างมากเพื่อลงมติในประเด็นปัญหาอย่างสันติวิธีมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.67 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.10 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการสร้างประชาธิปไตย

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับ การสร้างประชาธิปไตย	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
10. พนักงานส่วนตำบลได้จัด กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับ ประชาธิปไตยแก่ประชาชนใน ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	น้อยที่สุด	10	2.5		
	น้อย	215	53.9		
	ปานกลาง	90	22.6		
	มาก	65	16.3		
	มากที่สุด	19	4.8		
รวม		399	100	2.94	0.966
11. พนักงานส่วนตำบลจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารการ เลือกตั้ง	น้อยที่สุด	10	2.5		
	น้อย	129	32.3		
	ปานกลาง	133	33.3		
	มาก	87	21.8		
	มากที่สุด	40	10.0		
รวม		399	100	2.91	0.884

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับ การสร้างประชาธิปไตย	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
12. พนักงานส่วนตำบลได้จัด กิจกรรมแนะนำขั้นตอน การ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	น้อยที่สุด	0	0		
	น้อย	159	39.8		
	ปานกลาง	146	36.6		
	มาก	54	13.5		
	มากที่สุด	40	10		
รวม		399	100	2.83	0.958
13. พนักงานส่วนตำบลได้อธิบาย ประโยชน์ของการไปใช้สิทธิ เลือกตั้งและวิธีการแจ้งเหตุกรณี ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	น้อยที่สุด	4	1.0		
	น้อย	148	37.1		
	ปานกลาง	142	35.6		
	มาก	90	22.6		
	มากที่สุด	15	3.8		
รวม		399	100	3.22	1.093

จากตารางที่ 4.10 สามารถวิเคราะห์ระดับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการสร้างประชาธิปไตยตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการสร้างประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.98 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลได้อธิบายประโยชน์ของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและวิธีการแจ้งเหตุกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.22 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลได้จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.94 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ข่าวสารการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.91 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 4 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลได้จัดกิจกรรมแนะนำขั้นตอน การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.83 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.11 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการแสดงออกทางการเมือง

บทบาทของพนักงานส่วนตำบล กับการแสดงออกทางการเมือง	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
14. พนักงานส่วนตำบลจัด กิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชน ติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ ทางการเมืองที่เกิดขึ้น	น้อยที่สุด	4	1.0		
	น้อย	179	44.9		
	ปานกลาง	130	32.6		
	มาก	54	13.5		
	มากที่สุด	32	8.0		
รวม		399	100	3.07	0.790
15. พนักงานส่วนตำบลจัด กิจกรรมเพื่อชี้แจงสิทธิ และ เสรีภาพในการชุมนุมตาม กฎหมาย	น้อยที่สุด	5	1.3		
	น้อย	125	31.3		
	ปานกลาง	108	27.1		
	มาก	98	24.6		
	มากที่สุด	63	15.8		
รวม		399	100	2.61	1.085
16. พนักงานส่วนตำบลจัด กิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องสิทธิ และเสรีภาพของประชาชนตาม รัฐธรรมนูญ	น้อยที่สุด	17	4.3		
	น้อย	45	11.3		
	ปานกลาง	248	62.2		
	มาก	73	18.3		
	มากที่สุด	16	4.0		
รวม		399	100	2.40	1.492

จากตารางที่ 4.11 สามารถวิเคราะห์ระดับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการแสดงออกทางการเมือง ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการแสดงออกทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.69 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายชื่อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.07 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลจัดกิจกรรมเพื่อชี้แจงสิทธิ และเสรีภาพในการชุมนุมตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.61 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลจัดกิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.40 (อยู่ในระดับน้อย)

ตารางที่ 4.12 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับกระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับ กระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
17. พนักงานส่วนตำบลได้	น้อยที่สุด	48	12.0		
วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของ	น้อย	179	44.9		
รัฐบาลให้ปรากฏต่อประชาชน	ปานกลาง	69	17.3		
ผู้มารับบริการ	มาก	85	21.3		
	มากที่สุด	18	4.5		
รวม		399	100	2.47	0.885

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับ กระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
18. พนักงานส่วนตำบลแต่งกายที่ เป็นสัญลักษณ์ของพรรคการเมือง เข้าไปปฏิบัติงาน	น้อยที่สุด	181	45.4		
	น้อย	52	13.0		
	ปานกลาง	28	7.0		
	มาก	100	25.1		
	มากที่สุด	38	9.5		
รวม		399	100	2.71	1.076
19. พนักงานส่วนตำบลจัดให้มี ช่องทางการตรวจสอบหรือขอคำ ชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	น้อยที่สุด	30	7.5		
	น้อย	225	56.4		
	ปานกลาง	72	18.0		
	มาก	70	17.5		
	มากที่สุด	2	0.5		
รวม		399	100	2.60	1.131

จากตารางที่ 4.12 สามารถวิเคราะห์ระดับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับกระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับกระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.59 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลแต่งกายที่เป็นสัญลักษณ์ของพรรคการเมืองเข้าไปปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.71 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลจัดให้มีช่องทางการตรวจสอบหรือขอคำชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.60 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลได้วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลให้ปรากฏต่อประชาชนผู้มารับบริการ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.47 (อยู่ในระดับน้อย)

ตารางที่ 4.13 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการตรวจสอบทางการเมือง

บทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการตรวจสอบทางการเมือง	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
20. พนักงานส่วนตำบลจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าถึงโดยง่าย	น้อยที่สุด	40	10.0		
	น้อย	167	41.9		
	ปานกลาง	81	20.3		
	มาก	92	23.1		
	มากที่สุด	19	4.8		
รวม		399	100	2.94	1.049
21. พนักงานส่วนตำบลจัดให้มีช่องทางสำหรับให้ประชาชนร้องเรียนกรณีไม่ได้รับความเป็นธรรม	น้อยที่สุด	60	15.0		
	น้อย	160	40.1		
	ปานกลาง	82	20.6		
	มาก	72	18.0		
	มากที่สุด	25	6.3		
รวม		399	100	2.82	1.107
22. พนักงานส่วนตำบลวางตัวเป็นกลางทางการเมือง	น้อยที่สุด	32	8.0		
	น้อย	100	25.1		
	ปานกลาง	161	40.4		
	มาก	71	17.8		
	มากที่สุด	35	8.8		
รวม		399	100	3.11	1.418

จากตารางที่ 4.13 สามารถวิเคราะห์ระดับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการตรวจสอบทางการเมือง ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการตรวจสอบทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.96 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลวางตัวเป็นกลางทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.11 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าถึงได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.94 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า พนักงานส่วนตำบลจัดให้มีช่องทางสำหรับให้ประชาชนร้องเรียนกรณีไม่ได้รับความเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.82 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.14 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรู้ความเข้าใจในการเมืองการปกครองท้องถิ่น

ความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครองท้องถิ่น	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองท้องถิ่นเพียงใด	น้อยที่สุด	62	15.5		
	น้อย	78	19.5		
	ปานกลาง	153	38.3		
	มาก	83	20.8		
	มากที่สุด	23	5.8		
รวม		399	100	3.60	1.299

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจการเมือง การปกครองท้องถิ่น	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
2. ท่านให้ความสำคัญและไปใช้ สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง	น้อยที่สุด	85	21.3		
	น้อย	58	14.5		
	ปานกลาง	53	13.3		
	มาก	135	33.8		
	มากที่สุด	68	17.0		
รวม		399	100	3.34	1.86
3. ท่านมีความรู้และเข้าใจใน ขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	น้อยที่สุด	30	7.5		
	น้อย	85	21.3		
	ปานกลาง	14	3.5		
	มาก	157	39.3		
	มากที่สุด	113	28.3		
รวม		399	100	3.19	1.224
4. ท่านทราบวิธีการแจ้งเหตุกรณี ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและทราบ ถึงผลของการเสียสิทธิทาง การเมืองหากไม่ได้ไปเลือกตั้ง	น้อยที่สุด	1	0.3		
	น้อย	105	26.3		
	ปานกลาง	133	33.3		
	มาก	78	19.5		
	มากที่สุด	82	20.6		
รวม		399	100	3.12	1.193

จากตารางที่ 4.14 สามารถวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 3.31 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองท้องถิ่นเพียงใด มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.60 (อยู่ในระดับมาก)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า ท่านให้ความสำคัญและไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.34 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า ท่านมีความรู้และเข้าใจในขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.19 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 4 ในหัวข้อที่ว่า ท่านทราบวิธีการแจ้งเหตุกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและทราบถึงผลของการเสียสิทธิทางการเมืองหากไม่ได้ไปเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.12 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.15 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรู้ความเข้าใจการเป็นพลเมืองดี

ความรู้ความเข้าใจการเป็นพลเมืองดี	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
5. ท่านเข้าใจและให้ความเคารพในกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของสังคม	น้อยที่สุด	0	0		
	น้อย	189	47.4		
	ปานกลาง	26	6.5		
	มาก	105	26.3		
	มากที่สุด	79	19.8		
รวม		399	100	3.07	0.860
6. ท่านเข้าใจหลักการถือเสียงข้างมากเพื่อลงมติในประเด็นต่างๆอย่างสันติวิธี	น้อยที่สุด	0	0		
	น้อย	191	47.9		
	ปานกลาง	40	10.0		
	มาก	97	24.3		
	มากที่สุด	71	17.8		
รวม		399	100	3.12	1.193

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจการเป็นพลเมืองดี	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
7. ในหมู่บ้านของท่านมีความ	น้อยที่สุด	22	5.5		
สามัคคีไม่แตกแยก แม้มีความ	น้อย	45	11.3		
ความคิดเห็นที่แตกต่าง	ปานกลาง	241	60.4		
	มาก	67	16.8		
	มากที่สุด	24	6.0		
รวม		399	100	2.91	1.319

จากตารางที่ 4.15 สามารถวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจการเป็นพลเมืองดี ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้วสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการเป็นพลเมืองดี อยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 3.03 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า ท่านเข้าใจหลักการถือเสียข้างมากเพื่อลงมติในประเด็นต่างๆ อย่างสันติวิธี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.12 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า ท่านเข้าใจและให้ความเคารพในกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของสังคม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.07 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า ในหมู่บ้านของท่านมีความสามัคคีไม่แตกแยก แม้มีความคิดเห็นที่แตกต่าง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.91 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.16 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมือง

การแสดงออกทางการเมือง	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
8. ท่านรับทราบข้อมูลข่าวสารและ	น้อยที่สุด	56	14.0		
เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้นเสมอ	น้อย	140	35.1		

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การแสดงออกทางการเมือง	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
	ปานกลาง	43	10.8		
	มาก	103	25.8		
	มากที่สุด	57	14.3		
	รวม	399	100	2.73	1.210
9. ท่านเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง	น้อยที่สุด	76	19.0		
อย่างสงบและเข้าใจหลักการของ	น้อย	184	46.1		
การชุมนุมทางการเมือง	ปานกลาง	59	14.8		
	มาก	43	10.8		
	มากที่สุด	37	9.3		
	รวม	399	100	2.94	1.162
10. ท่านเข้าใจในสิทธิและเสรีภาพ	น้อยที่สุด	48	12.0		
ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ	น้อย	101	25.3		
	ปานกลาง	112	28.1		
	มาก	102	25.6		
	มากที่สุด	36	9.0		
	รวม	399	100	2.71	1.162

จากตารางที่ 4.16 สามารถวิเคราะห์ทัศนคติและความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมืองตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.79 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า ท่านเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองอย่างสงบและเข้าใจในหลักการของการชุมนุมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.94 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า ท่านรับทราบข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้นเสมอ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.73 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า ท่านเข้าใจสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.71 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.17 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรู้ความเข้าใจการให้บริการของภาครัฐ

ความรู้ความเข้าใจการให้บริการ ของภาครัฐ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
11. ท่านได้รับการบริการจาก ภาครัฐเท่าเทียมกับบุคคลอื่น	น้อยที่สุด	20	5.0		
	น้อย	181	45.4		
	ปานกลาง	111	27.8		
	มาก	69	17.3		
	มากที่สุด	18	4.5		
รวม		399	100	2.71	0.962
12. มีการจัดช่องทางพิเศษเพื่อ บริการผู้ด้อยโอกาสในสถานที่ ราชการ	น้อยที่สุด	125	31.3		
	น้อย	76	19.0		
	ปานกลาง	103	25.8		
	มาก	69	17.3		
	มากที่สุด	26	6.5		
รวม		399	100	2.49	1.272
13. หากเป็นผู้มีสิทธิพลในพื้นที่หรือ คนที่รู้จักจะได้รับการบริการเป็น พิเศษ	น้อยที่สุด	54	13.5		
	น้อย	45	11.3		
	ปานกลาง	100	25.1		
	มาก	137	34.3		
	มากที่สุด	63	15.8		
รวม		399	100	3.28	1.248

จากตารางที่ 4.17 สามารถวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจการให้บริการของภาครัฐตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการให้บริการของภาครัฐ อยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.83 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า หากเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่หรือคนที่รู้จักจะได้รับการบริการเป็นพิเศษ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.28 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า ท่านได้รับการบริการจากภาครัฐเท่าเทียมกับบุคคลอื่นมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.71 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า มีการจัดช่องทางพิเศษเพื่อบริการผู้ด้อยโอกาสในสถานที่ราชการ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.49 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.18 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการบริการสาธารณะของภาครัฐ

การบริการสาธารณะของภาครัฐ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{x}	S.D.
14. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะและทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น	น้อยที่สุด	12	3.0		
	น้อย	156	39.1		
	ปานกลาง	143	35.8		
	มาก	65	16.3		
	มากที่สุด	23	5.8		
รวม		399	100	2.83	0.937
15. ท่านได้ร่วมประชุมและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น	น้อยที่สุด	10	2.5		
	น้อย	77	19.3		
	ปานกลาง	86	21.6		
	มาก	165	41.4		
	มากที่สุด	61	15.3		
รวม		399	100	3.18	1.046

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การบริการสาธารณะของภาครัฐ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
16. ในหมู่บ้านของท่านมีการ	น้อยที่สุด	33	8.3		
รวมกลุ่มเพื่อปกป้องและรักษา	น้อย	66	16.5		
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ปานกลาง	204	51.1		
	มาก	91	22.8		
	มากที่สุด	5	1.3		
	รวม	399	100	2.92	0.878

จากตารางที่ 4.18 สามารถวิเคราะห์ระดับการบริการสาธารณะของภาครัฐ ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของภาครัฐอยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.98 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า ท่านได้ร่วมประชุมและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.18 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า ในหมู่บ้านของท่านมีการรวมกลุ่มเพื่อปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.92 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะและทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.83 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.19 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น

กระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
17. ท่านเคยร่วมแสดงความคิดเห็น	น้อยที่สุด	30	7.5		
ทางการเมืองกับคนในหมู่บ้าน	น้อย	65	16.3		

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

กระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
	ปานกลาง	94	23.6		
	มาก	141	35.3		
	มากที่สุด	69	17.3		
	รวม	399	100	3.39	1.168
18. ท่านคิดว่า กระบวนการเลือกตั้งในปัจจุบันมีความเป็นกลาง	น้อยที่สุด	35	8.8		
	น้อย	30	7.5		
	ปานกลาง	220	55.1		
	มาก	113	28.3		
	มากที่สุด	1	0.3		
	รวม	399	100	3.04	0.848

จากตารางที่ 4.19 สามารถวิเคราะห์กระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ กระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 3.22 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า ท่านเคยร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับคนในหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.39 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า ท่านคิดว่า กระบวนการเลือกตั้งในปัจจุบันมีความเป็นกลางมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.04 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4.20 จำนวนความคิดเห็น, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความโปร่งใสทางการเมือง

ความโปร่งใสทางการเมือง	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
19. ท่านเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้สะดวกและรวดเร็ว	น้อยที่สุด	34	8.5		
	น้อย	185	46.4		

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ความโปร่งใสทางการเมือง	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
	ปานกลาง	81	20.3		
	มาก	65	16.3		
	มากที่สุด	34	8.5		
รวม		399	100	2.70	1.105
20. ท่านสามารถร้องเรียนการ	น้อยที่สุด	15	3.8		
กระทำความผิดของพนักงานส่วน	น้อย	197	49.4		
ตำบลได้โดยสะดวก	ปานกลาง	102	25.6		
	มาก	56	14.0		
	มากที่สุด	29	7.3		
รวม		399	100	2.72	0.999
21. ท่านคิดว่าพนักงานส่วนตำบล	น้อยที่สุด	51	12.8		
ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์	น้อย	116	29.1		
ทางการเมือง	ปานกลาง	168	42.1		
	มาก	50	12.5		
	มากที่สุด	14	3.5		
รวม		399	100	2.65	0.973

จากตารางที่ 4.20 สามารถวิเคราะห์ทัศนคติความโปร่งใสทางการเมือง ตามความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระแก้ว สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความโปร่งใสทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง คือ เท่ากับ 2.69 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ในหัวข้อที่ว่า ท่านสามารถร้องเรียนการกระทำความผิดของพนักงานส่วนตำบลได้โดยสะดวก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.72 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 2 ในหัวข้อที่ว่า ท่านเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.70 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ลำดับที่ 3 ในหัวข้อที่ว่า ท่านคิดว่าพนักงานส่วนตำบลใช้อำนาจหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์ทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2.65 (อยู่ในระดับปานกลาง)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอที่ได้จากการค้นพบ

ข้อเสนอเกี่ยวกับบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับพัฒนาการทางการเมืองท้องถิ่นในเขตจังหวัดสระแก้วที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามแบ่งตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วย

3.1 ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน (Equality) พบว่า พนักงานส่วนตำบลเปิดโอกาสให้มีการเท่าเทียมกันของประชาชน ในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การลงประชามติในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น การให้สิทธิแก่ประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การประชุมจัดทำแผนพัฒนาสามปี นอกจากนี้พนักงานส่วนตำบลได้ส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ โดยประยุกต์ความแตกต่างของลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ทำให้กิจกรรมน่าสนใจ แต่การจัดกิจกรรมดังกล่าวไม่มีความต่อเนื่อง เป็นเพียงการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลเมื่อคราวมีการเลือกตั้งเท่านั้น

3.2 ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity) เป็นเรื่องของความสามารถของระบบว่า จะผลักดันท้องถิ่นให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้เพียงใด ซึ่งจะเห็นได้ว่า หลังจากการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นได้มีความพยายามในการนำนโยบายสาธารณะต่างๆ มาสู่ประชาชนอย่างมากมาย ซึ่งการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลก็สามารถสนองตอบต่อข้อเรียกร้องของประชาชนในท้องถิ่นได้ดี สามารถลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ทันเวลา เนื่องจากขั้นตอนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความยืดหยุ่น มีขั้นตอนการทำงานที่ไม่ซับซ้อน สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะ (Differentiation & Specialization) พบว่า ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งแยกความแตกต่างในโครงสร้างทางการเมือง และมีการจำแนกหน่วยงานออกไปตามความสามารถเฉพาะอย่าง ทำให้การปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลเป็นไปตามกรอบมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีความรับผิดชอบที่เฉพาะเจาะจง สามารถดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายและสนองตอบต่อปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดี